

३) कुटुंबाचा प्रकार:

एकत्र / विभक्त

४) सामाजिक माहिती:

धर्म:

जात:

पोटजात:

मागासवर्गीय आहेत का ?

होय / नाही.

५) कुटुंबातील भिळवल्या सदस्यांची माहिती:

अ.नं.	नाव	उत्तरदात्याशी संबंध	कामाचे स्वरूप	दिवसाची मजुरी
१)				
२)				
३)				
४)				
५)				

६) वार्षिक रोजगार दिवसांचा अंदाज:

अ.नं.	कामाचे दिवस उन्हाळा(पूर्व मशागत) मार्च ते जून	कामाचे दिवस (पेरणी,आंतर मशागत) जुलै ते ऑक्टोबर	कामाचे दिवस (सुगी)नोव्हेंबर ते फेब्रुवारी
	दिवसांची संख्या	दिवसांची संख्या	दिवसांची संख्या
१)	पुरुष कामगार		
२)	स्त्री कामगार		
३)	बाळ कामगार		
	एकूण दिवस ..		

७) रोजगार मिळण्याची पध्दत (एक किंवा अधिक योग्य उत्तरावर) असे चिन्ह करा

- १) शेतमालकांना घारी जावून रोज भेटावे लागते.
- २) शेतमालकांना आठवड्यातून एकदा घारी भेटावे लागते.
- ३) शेतमालकांना आठवड्यातून दोनदा घारी भेटावे लागते.
- ४) शेतमालक रोज घारी येवून भेटतात.
- ५) शेतमालक आठवड्यातून एकदा घारी येवून भेटतात.
- ६) शेतमालक आठवड्यातून दोनदा घारी येवून भेटतात.
- ७) शेतमालक आठवड्यातून दोनदा घारी येवून भेटतात.
- ८) रोज गावातल्या मध्यवर्ती ठिकाणी कामगार एकत्र येतात व त्या ठिकाणी सर्व शेतमालक येतात व रोजगार ठरतो.
- ९) दीर्घाश्रुतीच्या (वर्गाच्या करारावर रोजगार)
- १०) इतर पध्दत (स्पष्ट करा).

८) वेतन कसे ठरते ? (योग्य अशा एक किंवा अधिक उत्तरावर असे चिन्ह करा)

- १) किमान वेतन कायद्याच्या तरतुदीनुसार
- २) शेतमालकांची मागणी व शेतमजुरांचा पुरवठा लक्षात घेवून रोज कमी जास्त होते.
- ३) कामाचे स्वरूप लक्षात घेवून शेतमजूर ठरवितात.
- ४) सर्व शेतमजूर एकत्र येऊन ठरवितात.
- ५) सर्व शेतमालक एकत्र येऊन ठरवितात.
- ६) इतर पध्दतीने (स्पष्ट करा) कायम.

९) वेतनावर प्रभाव टाकणारे घटक:

१) वेतन हंगामाप्रमाणे बदलते का ?	होय / नाही
२) वेतनावर शहरी वेतनाचा प्रभाव पडतो का ?	होय / नाही
३) लिंगभेदानुसार वेतन बदलते का ?	होय / नाही

- १) ४) शेतमासकाच्या कुवतीनुसार वेतन बदलते का ? होय / नाही
 ५) वालमजुरांना कमी वेतन दिले जाते का ? होय / नाही
 ६) इतर घटक (कोणते ते स्पष्ट करा)

१०) शेतमजुरांना किमान वेतन कायदा लागू आहे याची आपणास माहिती आहे का ? होय / नाही

११) आपणास किमान वेतन मिळते का ? होय / नाही

१२) समान कामासाठी समान वेतन हे तत्व आपणास माहिती आहे का ?

होय / नाही

१३) पुरुष मजुरापेक्षा त्याच कामासाठी आपणास कमी वेतन दिले जाते का ?

देत असल्यास आपण ते का स्वीकारता ? कारणे सांगा

१)

२)

३)

४)

१४) अ) आपणास सर्वसाधारणपणे कोणत्या स्वभावे शेतकाम मिळते.

(स्पष्ट करा)

१)

२)

३)

४)

५)

६)

ब) शेतीची कोणती कामे शक्यतो आपण करित नाही ? (स्पष्ट करा)

१)

२)

३)

४)

१५) कामाच्या ठिकाणी मालकाकडून कोणत्या सोई मिळतात.

१) पिण्याचे पाणी	होय / नाही
२) जेवणासाठी निवा-याची जागा	होय / नाही
३) विश्रांतीसाठी/मुलांच्या निवा-याची जागा	होय / नाही
४) इतर (स्पष्ट करा)	

१६) कामासाठी आपणास रोज किती अंतर सरासरी चालावे लागते ? (जाता येता) कि.मी.

१७) पैशातील वेतनाखेरीज आपणास इतर कांही मोवदता वस्तू होय / नाही स्वस्मात मिळतो का ? असल्यास कोणता ? (स्पष्ट करा)

- १) जनावरांना चारा
- २) भाजीपाला
- ३) जळण
- ४) इतर (स्पष्ट करा)

१८) वार्षिक उत्पन्न आणि खर्च:

१) शेती - तुम्ही कसत असलेली जमीन किती आहे. एकर :
तुम्ही कसत असलेली बागायती जमीन किती आहे. एकर:

२) तुम्ही कोणती पिके घेता ?

- अ. खाडीप पिके
- ब. रब्बी पिके
- क. उन्हाळी पिके

३) तुम्ही शेतीमधून घेतलेले एकूण उत्पन्न किती रुपये :

४) शेतीवर झालेला खर्च:

अ) निषाणासाठी	: रुपये
ब) हाते, अक्षारे इत्यादी	: रुपये

- १८) ४) क) पाणी पुरवठ्यासाठी : सय्ये
 ड) मजुरीसाठी : सय्ये
 इ) भाडे (शोती, पाणी, शोती सुधारण्यासाठी) : सय्ये
 ई) शोती कर्ब व्याजापोटी : सय्ये
 उ) इतर : सय्ये

१९) पशुसंवर्धन:

१) तुमच्याकडे किती जनावरे आणि पक्षी आहेत.

- अ) जनावरे (सर्व प्रकारची) एकूण :
 ब) पक्षी (सर्वप्रकारचे) एकूण :

२) पशुसंवर्धनासाठी येणारा खर्च:

- अ) वैरण आणि छाया : सय्ये
 ब) औषधांपवार : सय्ये
 क) निवारा, जागा : सय्ये
 ड) कर्वाच्या व्याजापोटी : सय्ये
 इ) इतर : सय्ये

पशुसंवर्धनापासून मिळणारे एकूण उत्पन्न सय्ये

- ३) इतर मार्गापासून किंवा साधनापासून मिळणारे उत्पन्न : सय्ये
 ४) नोकरी पासून मिळणारे उत्पन्न : सय्ये
 ५) इतर शोती किंवा मजुरी पोटी मिळणारे उत्पन्न : सय्ये
 ६) इतर : सय्ये
 ७) वरील सर्व मार्गापासून मिळणारे एकूण उत्पन्न : सय्ये

२०) बेकारी:

- १) वधार्तून किती दिवस काम मिळते :
- २) वधार्तून किती दिवस काम मिळते नाही :
- ३) इतर कारणासाठी किती दिवस वाया जातात :

२१) बचत:

- १) जायण बचत करता कां ? होय / नाही
- २) आउवडयाला किती ? खये:
- ३) ही बचत कशी करता ?
 - अ) घारीच रक्कम ठेवता होय / नाही
 - ब) भिशीत ठेवता होय / नाही
 - क) स्थानिक सहकारी पतसंस्थेत ठेवता होय / नाही
 - ड) इतर बँकेत ठेवता (स्पष्ट करा)

२२) कर्ज:

- १) या वर्गी किती कर्ज घेतले आहे खये :
- २) घेतलेल्या कर्जातील किती परतपोड केलेली आहे खये :
- ३) तुम्ही कर्ज कुणाकडून घेता ? रक्कम खये
 - अ) बँका खये
 - ब) सावकार खये
 - क) मित्रा व नातेवाईक खये
 - ड) गहाण ठेवून घेतलेले कर्ज खये
 - इ) इतर खये

२३) कुटुंबासाठी लागणारा खर्च:

- १) तुम्हास १९९०-९१ साली कुटुंबासाठी किती खर्च झाला : खये
- अ) अन्नधान्य (किरणा, दुधा, भाजीपाला, फळे इ.) :
- ब) भाडे (घार, शेती, शेतीसाधने) :
- क) शिक्षण :
- ड) जळणासाठी (गॅस, रॉकेल, लाकूड इ.) :
- इ) औषधापचार (आरोग्य) :
- ई) दळणवळण - प्रवास :
- उ)
- ऊ) करमणूक :
- ए) कपडे :
- ऐ) घार दुस्ततीसाठी :
- ओ) यात्रा, सागाजिक कार्यक्रम, भेटवस्तू इ. :
- औ) जन्म, मृत्यू इ. प्रसंगासाठी :
- क) इतर :

२४) सामाजिक आणि सांस्कृतिक माहिती:

- १) मजूरीचे काम करण्यामुळे सामाजिक प्रतिष्ठा मिळते काय ? होय / नाही.
- २) जात-पात मानणा-यांमधे त्रास होतो काय ? होय / नाही.
- ३) स्त्रियांच्या सामुदायिक कार्यक्रमात भाग घेता का ? होय / नाही.
- ४) शिक्षणाबद्दल आपणास आवड आहे काय ? होय / नाही
- ५) प्रौढ शिक्षणात सहभागी व्हावेसे वाटते काय ? होय / नाही
- ६) आपल्या मते हुंडा घ्यावा का टोळ नये ? होय / नाही
- ७) गावात जातीभेद मानला जातो काय ? होय / नाही
- ८) आंतरजातीय विवाह व्हावेत की होऊ नयेत व्हावेत / होऊ नयेत
- ९) स्त्री म्हणून हेटाळणी होते काय ? होय/नाही

कोणत्या कारणासाठी : - - - - -

कोणाकडून :- - - - -

१०) आपली मुले काय व्हावीत असे वाटते: - - - - -

त्यासाठी तुम्ही काय करणार आहात: - - - - -

११) आपली संघटना आहे काय ? होय / नाही

नसल्यास का नाही ? (कारणे सांगा)

१२) आपल्या मालकाने दिलेल्या वागणूकीबाबत तुमचे काय मत आहे.

अ) सहानुभूतीची

ब) असहानुभूतीची

क) उदासीन

ड) कडवी

इ) गैरफायदा घेण्याची वृत्ती

२५) कुटुंबनियोजन विषयक माहिती:

१) आपण कुटुंब नियोजनाची साधने वापरता का ? होय/नाही

२) वापरत असल्यास केव्हापासून.

३) का वापरता ? कारणे वा -

४) कोणती साधने वापरता.

५) आपण कुटुंब नियोजन शास्त्रक्रिया करून घेतली आहे का ? होय/नाही

अ) केव्हा ? : - - - - -

ब) तेव्हा आपणास एकूण किती मुले होती : - - - - -

क) तेव्हा आपणास एकूण मुलगे किती होते : - - - - -

ड) शास्त्र क्रिया कितव्या प्रसुतीनंतर वेली : - - - - -

६) आपणास कुटुंब नियोजनाची माहिती कशी मिळाली ?

संदर्भ सूची

- १) आंबेडकर ना.श. - भारतीय कामगार समस्या व कामगार विधान,
पाटील ज.पत्र. महाराष्ट्र विद्यापीठ ग्रंथनिर्मिती मंडळ, १९७९.
- २) वापट ल.ग. - भारतीय आर्थिक विकास व समस्या, महाराष्ट्र
विद्यापीठ ग्रंथ निर्मिती मंडळासाठी नागपूर,
१९७९.
- ३) सी. जुगळे योजना - शिरोळ तालुक्यातील स्त्री शेतमजुरांचे वेतन व
संबंधित समस्या
एम्.पि. प्रबंध, शिवाजी विद्यापीठ, १९९०
- ४) डॉ. दोशी रवींद्र - विकसनशील भारत अजब पुस्तकालय,
जानेवारी, १९८१.
- ५) के. के. डिक्लेट अॅण्ड
जे.डी. कर्मा - इंडियन इकाॅनॉमिक्स, एस् चंद अॅण्ड कंपनी ली.
१९८६.
- ६) देसाई एस्.एस्.एन. - फॅन्डामेंटलस् ऑफ रुरल इकाॅनॉमिक्स हिमालय
पब्लिशिंग हाउस.
- ७) त्यागी जी.पी. - लेबर इकाॅनॉमिक्स अॅण्ड प्रोशरल क्लेअर
जयप्रकाशनाय अॅण्ड कंपनी प्रीरत, १९८०
- ८) पंत एस्.सी. - इंडियन लेबर प्रॉब्लेम, वेतन्य पब्लिशिंग हाउस
अलाहाबाद

- १) प्रा. पाटील ज.फा. - अर्थात्सत्रीय संशोधनाची तोड ओळखा
प्रा. पठाण के.जी. कॉन्टिनेन्टल प्रकाशन, पुणे, १९७९
प्रा. ताम्हणकर पी.जे.
- १०) मिश्रा अॅण्ड पुरी - इंडियन इकॉनॉमी, हिमालय पब्लिशिंग हाउस
१९९०.
- ११) प्रा. डॉ. पाटील लीला - पीएच.डी. प्रबंध, शिवाजी विद्यापीठ, १९७८,
भुवनेश्वर तालुक्यातील शेतमजुराचा अभ्यास.
- १२) प्रा. पाटील शांता - कृषी अर्थात्सत्राची मूलतत्त्वे
डॉ. पाटील लीला महाराष्ट्र विद्यापीठ ग्रंथ निर्मिती मंडळ,
नागपूर, १९८०
- १३) सरन के.एम्. - लेबर इन अॅनसिएन्ट इंडिया नागपूर,
जानेवारी, १९५७.
- १४) नारदस्मृती - रिपोर्ट ऑफ नॅशनल कमिशन ऑन अॅग्रिकल्चर,
गव्हर्नमेंट ऑफ इंडिया १९७६.
- १५) गव्हर्नमेंट ऑफ महाराष्ट्र - ए रिपोर्ट ऑफ दी स्टडी कमिटी ऑन एम्प्लाय-
मेंट कन्डीशन ऑफ अॅग्रिकल्चरल लेबर,
२८ नोव्हेंबर, १९७९.
- १६) गव्हर्नमेंट ऑफ इंडिया - प्लॅनिंग कमिशन, सेव्हन्थ फायु इअर प्लॅन
१९८५-९०.

.....